

ДО ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ФУНДАМЕНТАЛЬНОГО ТА ПРИКЛАДНОГО АСПЕКТІВ НАВЧАННЯ У ЗВО

Ярмак В.В

Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Покровський А.М.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харков, пр. Науки, 14, каф. філософії, тел. (057) 702-14-65)
e-mail: valerii.yarmak@nure.ua тел. (073) 477-50-99

The problem of misunderstanding the importance of the studied disciplines of the curriculum by students is one of the most urgent in the system of Ukrainian higher education, since it is it that entails a decrease in the level of motivation to acquire the necessary skills and knowledge. A low level of motivation can have a very negative effect on the formation of the competence of a future specialist. These theses describe and reveal this problem, and also propose ways to solve it – to involve students in the development of applied project activities as one of the types of educational activities.

Під час вивчення дисциплін з учбового плану спеціальності здобувачі вищої освіти часто задаються питанням про доцільність деяких дисциплін, що на рівні компетенції здобувача здаються надлишковими, а їх вивчення відбувається за принципом «здати й забути». З цією проблемою стикаються більшість студентів ЗВО, особливо на перших курсах, які традиційно присвячені саме фундаментальній підготовці.

Тому актуальною проблемою сучасної вищої освіти є, як здається, недостатня увага до способів ефективного донесення інформації для здобувачів освіти щодо дисциплін учбової програми певної спеціальності, у наслідок чого у здобувачів може виникати певне нерозуміння доцільності вивчення окремих, насамперед фундаментальних дисциплін.

Вивченню питань щодо мотивації навчання присвячено велика кількість досліджень як вітчизняних (В.Г.Асеев, В.К. Вілюнас, В.І.Ковалев, А.Н.Леонтєв, П.В. Симонов) так й зарубіжних авторів (Дж. Аткинсон, Г.Холл, К. Мадсен, А. Маслоу, Х.Хенхаузер й інші) [1].

А.В. Білошицький мотивацію навчальної діяльності розглядає як «Сукупність відносин студента до навчання (до різних аспектів навчального процесу), як до засобу досягнення цілей навчання, орієнтованих на процес пізнання (пізнавальні мотиви), на результат (мотиви досягнення), на винагороду та на уникнення покарань (прагматичні мотиви)» [2].

Для ефективного вивчення дисциплін необхідно добре розуміти їх необхідність, важливість, корисність й спосіб використання знань у подальшому. Студент, отримавши відповіді на ці питання, буде набагато більш мотивований у їх вивченні. Особливої гостроти ця проблема набуває при вивченні саме абстрактних фундаментальних дисциплін, які

викладаються, як правило, задовго до того моменту, коли набуті при їх вивченні знання розкриваються у більш прикладних науках.

Також, при вивченні учбової програми у здобувачів освіти виникає доволі суттєва проблема – нерозуміння міждисциплінарної зв'язності одних дисциплін з іншими та з загальним контекстом. Це породжує проблему у вигляді абстрагування одних знань від інших й негативно впливає на ступень їх засвоєння та розуміння, що в подальшому може призвести до формування низького рівня компетенції майбутнього фахівця, оскільки для вирішення практичних проблем у певній професії необхідно застосування комплексних знань та навичок з різних дисциплін.

При навчанні дуже важливим аспектом є використання системного підходу. Це стосується як послідовності й ґрунтовності вивчення теоретичних засад дисципліни, так й зв'язку теоретичних знань з прикладними аспектами їх застосування. Можна припустити, що для значного покращення ефективності засвоєння навичок й знань, було б доцільно якомога раніше залучати здобувачів вищої освіти до реалізації прикладних проектів. Таке залучення може надати можливість наочно продемонструвати, як теоретичні знання перетворюються на фундамент практичних рішень в реальній роботі. Стикнувшись з доступними для наочного розуміння практичними проблемами, але не маючи можливості самотужки їх розв'язати, здобувачі освіти могли б більш усвідомлено відноситись до освоєння теоретичних дисциплін фундаментального циклу. Як казав Джордан Белфорт: «Якщо правильно пояснити людям «навіщо», то вони завжди знайдуть спосіб “як”».

До того ж, систематично залучаючись до розробки прикладних проектів, здобувач має стикатись з колом проблем, що виходять за межі спеціальної підготовки, такими як проблеми комунікації, управління, інтеграції окремих напрямків розробки у єдиний процес виробництва. Таке залучення до прикладних розробок має й ще один важливий аспект, а саме значне підвищення ефективності освітнього процесу завдяки доповненню абстрактно-теоретичного *навчання* наочно-практичним *навчанням*, коли відбувається комплексне засвоєння рутинних, неявних навіть для самого агента навчання, механізмів міркування, аналізу та прийняття рішень.

Перелік посилань

- 1 Проблеми формування мотивації студентів під час навчання в ЗВО. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/problema-formirovaniya-motivatsii-studentov-vo-vremya-obucheniya-v-vuze/viewer>.
- 2 Белошицький А.В. Детермінанти професійного розвитку курсантів // Світ освіти. [Текст]/ А.В. Белошицький. С 125-131.